

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto
 ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi
 s »Kazipotoni« ob novem letu vred po pošti pre-
 emana ali v Gorici na dom pošiljana:
 vse leto 13 K 20 h, ali gl. 6-60
 pol leta 6 » 60 » » 3-30
 četrt leta 3 » 40 » » 1-70
 Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici
 št. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček
 vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah
 od 8. do 12. ure. Na naročila brez doposlane na-
 ročnine se ne oziramo.

Oglosi in poslanice se računije po peti vrstah, če
 tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsake
 vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostora.
 — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta.
 — Za obliko in vsebino oglosov odklanjamo vsako od-
 govornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavric.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

»PRIMOREC«

izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Casa-ma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Interpelacije

državnega poslanca Osk. Gabrščka.

IV.

Dovozna cesta Podbrdo-Petrovo-
brdo in nadaljevanje te ceste do
Zalegaloga.

(Dalje.)

Celo dolgi boki so samo obrob-
ljeni, vendar pa zavarovani, kjer je bilo
na mestu, na več krajih s koli in ploti.
Ni izključeno, da nastanejo deformacije
po dolgem deževju ali kadar skopni
sneg, in sicer v škarpah in usedah v
zareznih bokih; te neprilichnosti pa se
dajo povprečno lažje in ceneje odpra-
viti nego da bi bila prekinjena cesta s
tem, da se podpro podporni zidovi, ka-
terih dobra podlaga je razmerno
draga. Prešedši na objekte se opaza,
da so napravljeni radi prihranitve časa
in stroškov trije mostovi v km 1-311,
3-660 in 4-370 ne z železno ampak z le-
seno gornjo stavbo. Isto velja tudi o
obokanih mostovih v km 1-410, 2-680,
3-170, 3-270, ki niso obokani, marveč
tudi v gornji stavbi leseni. Konstrukcije
so solidne, ne sme se pri tem prezreti,
da se nahajajo slični objekti z leseno
konstrukcijo tudi na drugih delnih
črtah v Baški dolini. Svetlobe večjih
objektov so nasproti načrtu malce zni-
žane, vendar zadostujejo za odtok vode.
Kolikor se more sedaj presoditi, niso
napravljeni prehodi, kakor kaže zuna-
njost, popolnoma po predpisih, vendar
so solidno narejeni. Tudi je napravlje-
nih več nego jih je v načrtu naprej
zaznamovanih. Izogibnikov je dovolj.
Zavozniki niso napravljeni, ker je ne-
dostajalo pripravnega kamenja, po pred-
pisih, marveč surovo, ali svoj namen
izvršujejo. Čeprav je napravljenih že
več ograj, se mora vendar napraviti
še iz varstvenih ozirov na krajih, na-
značenih gradbenemu vodstvu, še ograj
za dolgost 1350 m. Kakor že rečeno,

bi bili razni cestni deli več stali, ako
bi bili izdelani popolnoma po načrtu.
Tolminski cestni okraj je zagotovil k
proračunjenim stroškom 10%. Ker pa ni
vse napravljeno po načrtu, je prav, da
prispeva 10% le k nastopnim delom.

Proračunjeni stroški . . . K 235.000
od tega se odšteje:

razlika med troški želez-
nih in lesenih gorenjih
stavb pri treh mostovih po
aproksimativnem računu 5.000

Razlika v napravi 4 le-
senih mostov na mesto obo-
kanih objektov 2.000

Za tlakovane boke od-
pade 3.286

Razlika v podpornih in
stenskih zidovih po načrtu
okroglo 7-072 m²
izdelano 1-4000 »

à 10 K 32 v 58.535

Razlika v zavoznikih
po načrtu 1268 à 6 K 7.608
napravljenih 511 à 3 K 1.530

Razlika 6.078

Skupaj . . . K 74.899

Tu treba pripomniti, da so na-
pravljeni večji nasipi in jezi, nego kaže
načrt. Ceni se to na . . . K 14.899
da po gorenji razliki 74.899
pomanjšanje na 60.000

Ako se ta znesek od-
bije od proračunjenih skup-
nih stroškov 235.000
ostane K 175.000

Potemtakem ima tolminski cestni
odbor plačati le od tega zneska 10%, to
je 17.000 K.

Pooblaščen zastopnik tolminskega
cestnega odbora g. Ivan Torkar, vpra-
šan o tem, pokaže temu zapisniku
pridano izjavo načelnika imenovanega
cestnega odbora, v kateri načelnik iz
tega uzroka, ker ni izdelana cesta po
prvotnem, marveč po drugem načrtu
in ne zadosti solidno, ne kaže volje
plačati 10% prispevek k stroškom in

tudi ne sprejeti ceste v daljno oskrbo.
Nadalje izjavlja g. Torkar, da je cesto
za časa gradnje večkrat pregledaval,
da se je prepričal o predpisani gradnji
temelja ter da soglaša z dosedanjimi
izvajanjem v zapisniku. Zastopniki c. kr.
železniškega ministerstva in gradbenega
vodstva iz Jesenic se zavarujejo proti
izjavi načelnika tolminskega cestnega
odbora ter pripominjajo, da trasa izde-
lane ceste na sploh odgovarja načrtu
c. kr. tržaškega namestništva, da pa
so nastale navedene razlike, katere
značaja in solidne naprave ceste nič ne
zmanjšujejo, kar pripoznavajo uvodoma
zapisnika tudi poklicani strokovnjaški
faktorji, le radi pomanjkanja kamenja
pri potrebnem hitrem gradenju. Cesta
kaže skozi in skozi predpisan vzdig
ter je skoro toliko dolga, kakor po na-
črtu c. kr. tržaškega namestništva. Ne
more biti torej glede na poprej ozna-
čeno in konstatovano solidno delo ni-
kakega pomisleka za prevzete in vzdrž-
vanje ceste ter si pridržuje eventualno
reduciranje prispevka od načelnika
tolminskega cestnega odbora, ker niso
narejena draga zidovja, železne kon-
strukcije, itd., za odločitev c. kr. že-
lezniško ministerstvo. Da se napravi
več ograj, temu se ugotovi ter se to takoj
zgotovi in napravljeno delo se naznani
nemudoma c. kr. železniškemu mini-
sterstvu, da se potem konstatuje res-
ničnost tega dela. Delegatje c. kr. mi-
nisterstva za notranje posle in c. kr.
namestništva nimajo ničesar dostaviti
izvajanjem zastopnikov c. kr. železni-
škega ministerstva in c. kr. gradbe-
nega vodstva v Jesenicah ter izrekajo
o gradnji potrdilni kolavdij.

Glede na to razpravljanje je pri-
šel od okrajnega glavarstva v Tolminu
od 16. avg. 1903. št. 9114. na okrajni
cestni odbor nastopni ukaz:

Gledé na to, da pri kolavdaciji
nove ceste Podbrdo-Petrovo-
brdo, ki se je vršila dne 25. jun. t. l., zastopniki
c. kr. notranjega ministerstva ter c. kr.

namestništva niso izrekli nikakega po-
misleka, ter glede na to, da se je kljub
temu branil pooblaščenec cestnega od-
bora, sprejeti vzdrževanje ceste od
Podbrda do kranjske meje — iz neutel-
meljenih ozirov — se vabi cestni odbor
v smislu odloka c. kr. namestništva od
10. št. 21913/XI., da se izjavi, ali je pri-
volji sprejeti dolžnost, ki mu je nalo-
žena po zakonu od 3. jun. 1884. št. 18.
glede imenovane konkurenčne ceste.
Vabi se torej cestni odbor, da plača
zagotovljeni 10% prispevek gradbenih
stroškov, ter se opaza, da c. kr. želez-
niško ministerstvo ni nenaklonjeno zni-
žanju tega doneska v smislu kolavda-
cijskega zapisnika.

Na podlagi tega vabila je bil okrajni
cestni odbor v Tolminu nakazan sam
nase, da varuje svoje interese ter za-
stopa vzeto stališče in ga utemeljuje še
nadalje. V izvrševanju te svoje dolž-
nosti je odposlal na okrajno glavarstvo
z dopisom 1. septembra 1903. tako-le
poročilo:

(Pride še.)

DOPISI.

Iz Rupe. — G. urednik! Iz naše vaši go-
tovo še niste imeli dopisa; torej dovolite
meni to čast, da Vam tudi iz naše Rupe kaj
poročam. — Čakal sem do danes, da kateri
kaj napiše o vidnem napredku v naši vasi,
toda ni ga bilo doslej. Rupe, popred borna
neznana vasica, se je povzpela v zadnjih par
letih rekel bi med prve v naši okolici. Ne-
precenljiva pridnost, podjetnost in požrtvo-
valnost posameznikov je dala Rupe vse drugo
rekel bi moderno lice. — Zadostovalo bode,
ako omenim samo velikansko z najmoder-
nejšimi stroji opravljeno kožarsko tovarno na
par g. Jakila, katera več nego šestdeseterim
družinam daje vsakdanjega kruha, mimo več
drugih podjetnih čevljarskih mojstrov, ki dan
na dan razpošiljajo po celem Dalmaciji, da celo
v daljno Turčijo svoje izdelke. — Ne samo v
gmotnem pač tudi v moralnem oziru jako na-
predujejo naši vrlji Rupenci. Tako so si pred

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„Ta strašni dogodek mi je skoro zmešal pamet. Izza tre-
notka, ko sem uvidel, da ne morem nikomur več pomagati,
sem čutil samo, da moram bežati naprej. Ruva je si laso in ru-
joré vsled gnjeva in groze, planem na stopnice.“

„Spodaj v sebi je bilo šest carinskih uradnikov in trije
orožniki, cela oborožena moč.“

„Primejo me; poskusim se jim upirati, poskusim govoriti,
a moji čuti so me zapustili: preko ustnic spravim le nekaj ne-
zlogovanih glasov.“

„Vidé, da kažejo carinarji in orožniki na me s prsti, po-
gledam samega sebe in vidim, da sem ves pokrit s krvjo. Oni
gorki dež, ki je padal na me skozi deske stopnic, je bila Car-
contina kri.“

„S prstom jim pokažem kraj, kjer sem bil skrit.“

„Kaj hoče povedati?“ vpraša jeden izmed orožnikov.

„Jeden izmed carinarjev gre gledat.“

„Povedati hoče, da je prišel tukaj skozi,“ odvrne.

„In pokaže jim luknjo, skozi katero sem prišel resnično.“

„Šele zdaj spoznam, da me smatrajo za morilca. Moj glas,
moje moči se mi vrnejo. Onim, ki so me držali, se izvijem iz
rok in pravim:“

„To nisem jaz, to nisem jaz!“

„Dva orožnika pomerita na me svoje karabinarje.“

„Samo zgani se,“ mi pravita, „in mrtev si!“

„Toda, pravim, „še enkrat vam rečem, da to nisem bil
jaz!“ —

„Svojo malo povestico poveš lahko sodnikom v Nimesu,“
odvrnejo. „Za zdaj pojdi z nami, in če hoče ubogati naš svet,
ti pravimo, da se ne upiraj!“

„To tudi ni bil moj ramen, kajti strah in groza sta mi
vzela moči, da bi mogel poskušati kaj takega. Vklenili so mi
roke z verigo, privezali me konju za rep ter me odvedli v
Nimes.“

„Zasledoval me je neki carinar, v bližini Caderousseve
hiše me je izgubil iz oči, a vendar ni dvomil, da bočem v nji
prenočiti. Obvestil je svoje tovariše, in ti so prišli baš pravo-
časno, da so slišali strel. Našli so tako mnogo dokazov za moj
zločin, da sem kmalu uvidel, kako težko mi bode dokazati
svojo nedolžnost.“

„Tudi sem imel samo eno nado, in sicer sem upal na
abbéja Busonija. Moja prva beseda, ki sem jo rekel preiskoval-
nemu sodniku, je bila prošnja, naj da poiskati abbéja, ki je
bil isti dan v gostilni „Pont du Gard“. Če si je Caderousse
svojo povest izmislil in tega abbéja sploh ni bilo, v tem slu-
čaju sem bil izgubljen, če se ne najde Caderousse in vsega ne
prizna.“

„Dva meseca sta minula, in reči moram v pohvalo svo-
jega sodnika, da so poizvedovali na vse možne načine po onem,
na katerega sem se skliceval. Že sem izgubil vse upanje. Ca-
derousse niso našli. Že sem imel priti prvič pred porotnike,
ko se oglasi 8. septembra, torej tri mesece in pet dnij po do-
godku, v ječi abbé Busoni, na katerega nisem računal nič več,
ker želi, kakor je slišal, govoriti z njim neki jetnik. Kakor je
rekel, je izvedel za stvar v Marseilleu in prihitel, da ugotovi
moji želji.“

„Lahko si mislite, s kakšnim ognjem sem ga sprejel; po-
vedal sem mu, kaj sem videl, mu povedal s strahom povest o

demantu, in proti mojemu pričakovanju je verjel brezpogojno
vse, kar sem mu povedal. Ko sem videl, kako natančno pozna
običaje moje domovine, in spoznal njegovo dobrotljivo srce, ki
je bilo polno najčistejše ljubezni do ljudi, se mi je vzbudilo
upanje, da mi dajo morda njegove dobrotljive ustnice odpu-
ščanje za jedini zločin, katerega sem storil, ter mu razodel pri-
spovedi dogodek, ki se je zgodil v Auteuilu, z vsemi okol-
nostmi. Kar sem storil v razburjenju svojih čutov, je imelo za
me isti uspeh, kakor da sem vse zvito preračunal: da sem pri-
znal oni umor, katerega priznati me je sililo srce, to ga je
prepričalo in mu bilo v dokaz, da nisem zagrešil drugega, in
zapustil me je z naročilom, naj upam, in z obljubo, da stori
vse, kar mu bode mogoče, da prepriča sodnike o moji nedolž-
nosti.“

„Kmalu sem opazil, da se je res pobrigal za me, kajti
moje jetništvo je bilo vsak dan lažje, in izvedel sem, da pride
moja zadeva pred porotnike, ki so imeli slediti tedaj zboru-
jočim.“

„Tekom tega časa je naklonila božja previdnost, da so
prišli Caderousse v inozemstvu in ga prignali nazaj na Fran-
cosko. Priznal je vse in izjavil, da mu je vzbudila misel na
umor najprej njegova žena in ga potem silila, naj umor izvrši.
Obsodili so ga za vse življenje na galeje, in mene so oprostili.“

„In to je bilo tedaj,“ pravi Monte-Cristo, „ko ste prišli k
meni s pismom abbéja Busonija?“

„Da, Ekscelexca, videti mu je bilo, da mu je res mnogo
na meni.“

„Vaš tihotapski stan vas pogubi,“ mi je rekel; „pu-
stite ga!“

„Toda, oče moj, sem ga vprašal, od česa naj živim in
s čim naj vzdržujem svojo ubogo svakinjo?“

trema leti skupno s Pečani po dolgi borbi izprosil svojo samostalno ljudsko šolo; niso odnehali, dokler se jim ni tudi postavilo med Rupo in Pečjo krasno novo šol. poslopje, katero je bilo dne 2. septembra t. l. blagoslovljeno in otvorjeno.

Že med tednom je kazala Rupa neko nenavadno praznično lice in vsakdanje pritrkovanje zvonov je oznanjalo bližnji okolici, da se otvori v Rupi poslopje, v katerem si bodo otroci nabirali najkoristnejših nauk v korist sebi, občini in domovini.

To slavnost je posebno povečal s svojo pričujočnostjo c. kr. dvorni svetnik velerodni gosp. grof H. Attems in blagorodni gosp. c. kr. okrajni šol. nadzornik Fran Finžger. — Po slovesni sv. maši so šli imenovani gospodje, šol. mladina in stariši v novo z mnogimi zastavami okrašeno šol. poslopje, kjer je preč. g. župnik iz Mirna blagoslovil novo šol. sobo. Po blagoslovu se je velerodni gospod grof H. Attems v par prisrčnih stavkih zahvalil gospodu župniku, svojo posebno zahvalo in priznanje je pa izrekel g. Jakilu za izvanredno požrtvovalnost in zasluge za rupensko šolo. Istotako se je gospod c. kr. okr. šol. nadzornik zahvalil imenovanim gospodom za njih neprecenljivi trud na šol. polju ter slednjič bodril stariše k rednemu pošiljanju in otroke k pridnemu obiskovanju šole. Konečno se je šol. voditelj zahvalil imenovanim gospodom za izvanredno čast, ki so jo skazali šoli ter sploh rupensko-pečanski šol. občini z njih častnim obiskom, na kar se je s trikratnim „živio“ klicem presvitlemu vladarju in s cesarsko pesmijo zaključilo to nepozabno slavnost.

Tako so si postavili naši Rupenci in Pečani na lepem prostoru krasen, stalen spomenik vidnega njih napredka. Dal Bog, da bi si ti dve vasi Rupa in Peč kmalu podali roke v skupno bratsko delovanje tudi na gospodarskem polju!

Iz Vrloje. (Odgovor dopisniku „Soče“ z dne 14. t. m.) — Štejem si v dolžnost odgovoriti, da se je dopisnik hudo vrezal, ko pravi, da podpiram laško petje, a ob enem me prizna za ustanovnika novega pevskega društva (laškega? kali?) Jaz pa moram dodati, da tudi sedaj obstoječe Čitalnice sem jaz trikratni ustanovnik, ker je trikrat zaspala, sem jo jaz v svoji hiši vsakikrat prvi probudil in oživel. Torej kako to? Hoče narediti iz ene osebe — dve!

Dopisnik mi šteje za narodno pregreho, da sem obč. redarja opominjal, naj ne izziva pijanih ljudi z narodnostjo ampak treznih, in to s stališča, da bi se prihranila tožarenja in ovadbe na višje oblastnije, katerih je že tako preveč, da od nikjer drugod ne toliko.

Dalje proti moji obtožbi je obč. redar objavil v zapisnik, da on je popolnoma nasprotnik novega društva, a stare Čitalnice je pa odbornik in denarničar. Tu povdarjam, da obč. redarju je popolnoma izključeno, da bi zamoget svojo zelo delikatno službo (katera sloni čela na podlagi vesti) nepristransko izvrševati. Vsled tega kot obč. zastopnik in ustanovnik

njemu nasprotujočega društva apeliram na obč. zastop, na občino in na višje oblastnije, da se to prepreči, ker s sabijo in železjem v roki je prvič nečastno za društvo samo, in drugič redar nasproten drugemu društvu ne more biti nevtralen. „Dvema gospodoma je nemogoče prav v službi.“ Zato naj redar opusti eno ali drugo službo, je ljudstva dovolj, da jo sprejme, drugače ne more se novo društvo svobodno gibati.

Smelo zamorem trditi, da iz nobene hiše tega županstva ni izšlo toliko narodne proboje in požrtvovalnosti kakor iz moje, v enakemu zmislu nagibam tudi moje potomce in sosede. Zato —: „Črna zemlja naj pogreze“ — moje lažnjive napadalce — in ne mene!

Jakob Maraž.

Iz Velikih Žabelj. — Prešernova veselica v Vel. Žabljah se je izvršila prav sijajno. — Že na predvečer je naznanjal mogočen kres ob šviganju raketov na Gabrijču bližajočo se veselico. — Lep dan je privedel dokaj sosedov, tako da je bila okinčana dvorana natlačena polna. Vse točke so se izvršile popolnoma v redu. Med občinstvom je bilo prav napeto zanimanje, uzoren mir in pazljivost, kar je dokazovalo, da ugaja in zanima poslušalce vse. Posebno so ugajale poslušalcem točke: govor, igra in dvospev „Sarafan“, kojemu je sledil prav frenetičen oddušek in odobravanje. Sarafan se je ponavljalo. Petje, deklamacija in samospevi so bili z največjim zanimanjem sprejeti. Pri deklamaciji in igri ste se posebno odlikovali Rožica I. in Pepca II. Po veselici se je slišala le pohvala in splošna ocena: Bilo je krasno, nepozabljivo!

Sovednje, dne 16. oktobra 1905. Bralno in pevsko društvo „Nada“ je sklenilo prrediti v prid šolskim in ubožnim otrokom „Miklavžev večer“.

Pri istem se bodo obdarovali v prvi vrsti šolski otroci z oblačili kakor: suknjice, predpasniki, črveljčki, nogavice i. d., v drugi vrsti pridejo v poštev otroci, ki niso šolo-obvezni.

Ker je pa društvo še mlado in ne zamore še samo vseh stroškov prenesti, se obrača tem potom na vse one, kojim z občutkom bije srce za našo nežno in ubogo mladino, da bi s kako malenkostjo pripomogli k dobri stvari. Vsak dar se hvaležno sprejme.

Ker je namen blag, upamo, da naša prošnja ne ostane glas upijočega v puščavi. Z „Miklavževim večerom“ se združi nekaka otroška veselica. Uprižori se „Skrb in smrt“ iz „Zvončka.“ Pele se bodo tudi nekatere pesmice. V odmorih bode svirala godba na lok. Razvedrilo torej tudi za dorasle! Program o pravem času.

Razume se samo ob sebi, da nastopi tudi sv. Miklavž z angeljčki in parklji!

Družba sv. Mohorja.

Da „Družba sv. Mohorja“ ne odgovarja namenu, kakoršnega mora imeti taka narodna družba, ako hoče res kaj hasniti narodu, to stoji pribito, tega ne more nihče ovreči.

Vedno glasneje se čujejo pritožbe proti družbi, da ne daje dovolj dobre duševne hrane svojim naročnikom, da vlada neki poseben duh v družbi, katerega je poznati zlasti v pripovedovalnih spisih, da je družba preveč pobožna ter preveč enostranska. Take pritožbe so žal opravilne, žal pa je tudi vsakemu pravemu rodoljubu, da so vse take pritožbe le glas vpljočega v puščavi.

Družba nas zalaga s svetim pismom in z molitveniki, na drugo, glavno stran, pa se polaga leto za letom jednako premalo pozornosti. Gospodarske knjige so pač dobro došle, podučni spisi, kar jih je res dobrih, so zaklad za narod, ali če vidimo k pripovedovalnim, pa naletimo na čuden tok beletristike, ki ni naš pa se ga nam uceplja od izvestne strani prav sistematično. Vsi taki spisi se kar cede pobožnosti, dobrih nauk, blagih namenov, vmes pa stoji v ospredju dosledno katoliški duhovnik. Koliko takih spisov je že šlo med ljudstvo! In koliko jih še pojde, če ne krene družba vsaj malce na druga pota.

Toliko lepega gradiiva lahko prinaša družba leto za letom slovenskemu ljudstvu, toliko ga je na razpolago, dobivamo pa večinoma temne povesti, prevete tistega čudnega duha, prav rečeno: duha Mohorjeve družbe, katerega se oprijemajo tudi taki pisatelji, ki so drugače kaj vredni, ali če piše za družbo, že ve, kaj se sprejme in kaj ne — dobivamo berilo o misijonih s slikami tujih misijonarjev, ki ucepljajo divjakom v kri in meso strah pred hudičem, brez katerega pa bi se mogli divjaki vseeno izveličati, dobivamo povesti z neko čudno tendenco, skratka: dobivamo knjige, s katerimi na sploh ne moremo biti zadovoljni.

Govorimo odkritosrčno prepričani, da nam marsikdo pritrdi; govorimo pa odkritosrčno tudi radi tega, ker želimo družbi dobro, pravega napredka in takega stališča v ljudstvu, da bo pridobivala člane in ne jih izgubala.

Letos šteje družba 1026 članov manj nego lani. V goriški nadškofiji jih je manj 157. Ali mislite, da se je ponižalo število le slučajno? Mi mislimo, da ne. Teh 157 udov je odmanjkalo na raznih krajih, torej vlada tu tuintam z družbo nezadovoljnost ki utegne postati opasna. Kdo pa bo nalagal v svoji hiši molitvenik? na molitvenik. Saj jih imamo Slovenci že cele skladowice; v primeri z drugimi narodi jih nima nijeden toliko, kolikor jih imamo mi. Čemu torej prihaja iz Celovca leto za letom nov molitvenik z večjimi ali manjšimi črkami — saj jih imamo vendar dovolj! Zadnji čas je pač, da neha družba s temi „darovi“! Ljudje so jih že pošteno siti.

Ne povdarjajmo: 501.000 knjig roma zopet med Slovence, ker tako povdarjanje nima nobene vrednosti, če pomislimo, kake so te knjige. Če odštejemo dobro stran v njih od slabe, kaj ostane?

Ne pobožnosti, ki se zrcali po molitvenikih, in ne avstrijskega patriotizma, kakoršnega je preveta knjiga z žalostno zgodovino okupacije Bosne, naj nam ne mudi družba,

ker naš narod je že tako še preveč pobožen in preveč patriotičen v svojo lastno škodo — kaj drugega, kaj res lepega, primernega za nas, kaj nam daje Mohorjeva družba.

Le stopi naj ven iz svoje stisnjenosti ter naj se postavi na splošnejše, širše stališče, pa bo mogla nuditi našemu narodu res take knjige, da jih bomo veselji vsi!

Domače in razne novice.

Narodna prosveta v Gorici. — Društvo „Narodna prosveta“ v Gorici deluje na tihem, a uspešno. Njena knjižnica šteje danes že skoro 4000 izposojil — to se pravi, v sedmih mesecih obstanka knjižnice prečitati so Goriški Slovenci štiri tisoč knjig več, kakor bi jih bili sicer! Kako velikanskega pomena za ljudsko izobrazbo je to, je očitno.

„Narodna prosveta“ pa je položila tudi temelj bodočemu slovenskemu gledališču v Gorici.

Društvo je imelo sicer velikanske težave na vseh straneh. Treba je pomisliti, da nima na razpolago stalnih motij, ampak da je navezano na rodoljubje in požrtvovalnost naših narodnih dam in gospodov. In nobeno društvo ne zahteva toliko žrtve, kot ravno dramatično. Njih velikost zna ceniti samo tisti, ki pozna vse razmere, ki ve, da vsi sodelujoči člani imajo ves dan dela s svojim poklicom, da pa se kljub temu v prostih urah učijo svojih vlog, zvečer pa še zahajajo k vajam. Premnogi pa vrh tega še sodelujejo pri „Pevskem in glasbenem društvu“ in „Sokolu“!

Kljub temu pa je društvo nastopilo meseca maja jako srečno z uprizoritvijo velike igre „Pri belem konjčku“, ki se je celo ponavljala. Letošnjo zimo pa bo „Narodna prosveta“ imela vsak mesec redne dramatične predstave. Nabavila si je že precej velik repertoar; pripravljajo se igre: Er ist: Vzgojitelj Lanovec; Anzengruber: Četrta božja zapoved; Dreyer: Poskusni kandidat; Govekar: Legijonarji; Kadelburg: V civilu — in druge po večini še našemu občinstvu neznane igre.

Prva letošnja predstava bo že v nedeljo dne 22. oktobra t. l.

Slovensko gledališče v Gorici. — Društvo „Narodna prosveta“ priredi v nedeljo dne 22. oktobra t. l. v gledališčni dvorani „Trgovskega doma“ dramatično predstavo.

Uprižore se sledeče šaloigre: „Stari narica“, „Dobrodošli! Kdaj pojedete domov?“ ter „V medenih dneh“.

Vse podrobnosti povedo plakati.

Šaloigre, katere uprižori v nedeljo, dne 22. oktobra t. l., „Narodna prosveta“ v Gorici, so tri enodejanke, polne življenja, komičnih prizorov in smešnih zapletk. Z ozirom na pičnost zabav, na katere smo v Gorici navezani, bo ta večer občinstvu gotovo dobrodošel!

„Jeden mojih izpovedovancev, ki ima do mene veliko spoštovanje, mi je naročil, naj poiščem zanesljivega moža. Če hočete biti vi ta mož, mu vas priporočim.“

„O moj oč,“ vskliknem, „kakšna dobrota!“

„Prisežite mi pa tudi, da mi tega priporočila ne bo nikdar treba obžalovati.“

„Dvignem roko, da prisežem.“

„To je nepotrebno,“ pravi: „poznam Korze in jih ljubim; to je moje priporočilo.“

„Napisal je nekaj vrst, katere sem prinesel vam in z ozirom na katere ste bili vi tako dobri, da ste me sprejeli v svojo službo. In zdaj vprašam vas: Ekscelenca s ponosom, če ste imeli kdaj vzrok, da bi se pritoževali nad menoj.“

„Ne,“ odvrne grof, „in z veseljem priznam, da ste dober sluga, Bertuccio, dasi vam manjka zaupnosti.“

„Meni, gospod grof?“

„Da, vam. Od kod pride, da imate svakinjo in rejenca, katerih mi niste omenili še nikdar niti jednega niti drugega.“

„Ah, Ekscelenca, to je najžalostnejši del mojega življenja. o katerem vam imam govoriti. Vrnil sem se na Korziko. Lahko si mislite, da sem hitel, da zopet vidim svojo svakinjo in jo potolazim; toda ko se vrnem, je bila moja hiša žalostna; zgodilo se je v nji nekaj strašnega, kar so mi povedali sosede z grozo in strahom: Po mojem nasvetu se je ustavljala uboga svakinja Benedettovim zahtevam, ki je vedno vstrajal pri tem, da hoče imeti ves denar, kar ga je pri hiši. Neko jutro ji je pretil, odšel z doma in se cel dan ni vrnil. Ona je jokala, kajti dobra, draga Assunta je ljubila bednika kakor mati. Prišel je večer, pričakovala ga je in ni šla spat. Ob enajstih se vrne z dvema svojima tovarišema, ki sta bila navadna njegova družabnika pri vseh njegovih bedastostih in hudobnostih. Stegne mu roke nasproti, toda oni jo zgrabijo, in jeden izmed njih — z grozo slutim, da je bil to ta peklenski otrok, — torej jeden izmed njih pravi:

„Igrajmo se izpraševanje, in mora nam priznati, kje ima denar.“

Sosed Wasilio je bil baš tedaj v Bastiji; njegova žena je bila sama doma. Jedino ona je lahko videla in slišala, kaj se godi pri moji svakinji. Dva izmed njih sta držala ubogo Assunto, ki ni mogla verjeti na možnost takega zločina, in se je onim, ki so imeli biti njeni rablji, prijazno smehljala; tretji zapre in zapahne okna in vrata ter se nato vrne. Nato zgrabijo vsi trije nesrečnico, ki spozna šele zdaj, da imajo resne namenje zoper njo, za noge, zadušijo njeno klicanje na pomoč in jo vlečejo k ognjišču, da jim razkrije v bolečinah pri vročini ognja to, kar hočejo vedeti; v boju med njimi pa zaseže ogenj njeno obleko, in oni odbeže, da bi se ne zažgali tudi kakor ona. Vsa v plamenu steče proti vratom, a jih najde zaprta; plane proti oknom, a vidi, da so zadelana. Zdaj začuje sosedinja strašen krik; bila je Assunta, ki je klicala na pomoč. Kmalu njen glas zamre; njen krik se izpremeni najprej v ječanje ter utihne nato popolnoma; in ko si upa Wasiliova žena zjutraj po tej noči iz strahu naznaniti stvar sodniku in da ta odpreti vrata moje hiše, najdejo Assunto pol sežgano, toda še dihačo, na tleh, omare in škrinje odprte in oropane denarja. Benedetto je ubežal, in nikdar več ga niso videli v Roglianu. Tudi jaz ga nisem videl nikdar več in nisem ničesar slišal o njem.

„Šele, ko sem izvedel te žalostne novice,“ nadaljuje Bertuccio, „sem prišel k vam, Ekscelenca. O Benedetto nisem mogel govoriti z vami, ker je izginil; o svoji svakinji, ker je umrla.“

„In kaj ste mislili o tem dogodku?“ vpraša Monte-Cristo.

„Da je to kazen za moj zločin. O, ti Villeforti ste bili proklet rod!“ odvrne Bertuccio.

„To verjamem,“ pravi grof z mračnim glasom.

„In zdaj razumete, ali ni res, Ekscelenca,“ nadaljuje Bertuccio, da je morala ta hiša, katere od onega časa nisem videl, ta vrt, v katerega sem prišel tako neprilicakovo, ta pro-

stor, na katerem sem umoril človeka, vzbuditi v meni ono silno razburjenje, katerega vzrok ste hoteli vedeti, in končno je pač lahko mogoče, da je tu pred menoj, pred mojimi nogami, v grobu, ki je bil izkopan za njegovega otroka, pokopan gospod Villefort sam.“

„Gotovo, mogoče je vse,“ pravi Monte-Cristo in se dvigne s klopi, na kateri je sedel, „in celo to,“ pristavi, „da krajter prokurator ni mrtev. Abbé Busoni je storil prav, da mi je vas priporočil. In vi ste storili prav, da ste mi povedali svojo povest, ki mi je pojasnila vse, kar je bilo zagonetnega v vašem vedenju. Kar se tiče onega tako neprimerno imenovanega Benedita, bi vedel še rad, če mu niste nikdar skušali priti na sled, če niste nikdar izvedeli, kaj je postalo iz njega.“

„Nikdar. Če bi vedel, kje je, bi ne šel k njemu, ampak bi se ga ogibal kakor pošasti. Ne, k sreči nisem slišal nikdar nič o njem in upam, da je mrtev.“

„Ne upajte tega, Bertuccio,“ pravi grof, „hudobneži in zločinci ne umirajo kar tako, kajti zdi se, da jih jemlje Bog v svojo zaščito, da napravi iz njih orodja svojega maščevanja.“

„Lahko mogoče,“ pravi Bertuccio. „Jaz prosim nebo samo tega, naj mi več ne pride pred oči. Zdaj,“ nadaljuje intendant s povešeno glavo, „veste vse, gospod grof; vi ste moj sodnik na zemlji, kakor bode Bog moj sodnik v nebesih; ali mi hočete reči nekaj tolažilnih besed?“

„Prav imate, resnično, in reči vam morem to, kar bi vam rekel abbé Busoni: oni, katerega ste zadeli, oni Villefort namreč, je zaslužil kazen za to, kar je storil zoper vas, in morda še za marsikaj drugega. Če Benedetto še živi, postane, kakor sem rekel, orodje kakega božjega maščevanja, in potem ga samega zaseže kazen. Kar se tiče vas, si imate očitati samo jedno, namreč to, da tega otroka, ko ste ga oteli smrti, niste vrnili njegovi materi. To je vaš zločin, Bertuccio.“

„Da, gospod, to je zločin, in sicer resnični zločin, kajti to je bila strahopetnost. Ko sem že rešil otroku življenje, mi je ostajalo le še eno, namreč vrniti ga njegovi materi. Toda

Pevsko in glasbeno društvo opozarja na redni občni zbor v nedeljo 22. t. m. ob 10. uri predpoludne v prostorih „Trgovskega doma“, I. nadstropje, dohod od ljudskega vrta. Razpravljalo se bode o vprašanjih, važnih za daljši razvoj in obstoj društva, radi tega se vabijo vsi člani in prijatelji glasbe na obilno udeležbo.

Pevsko in glasbeno društvo naznanja, da počuje društvena učiteljica g. ca P. Treo klavir v posebni sobi v Semeniški ulici št. 8. II. nadstropje. Ob enem se naznanja, da se bode pobirala učnina in članarina starišev učencev od 1. novembra naprej proti pobornicam od dotlečnih društvenih učiteljev in na več na domu po društvenem slugi. Pobira druge članarine pa se bode vršilo po slugi kakor dosedaj.

Porotno zasedanje v Gorici prične 27. novembra t. l. Predsednikom je izbran dvorni svetnik vit. Defacis, namestnika sta deželno-sodna svetnika E. Schmarda in M. Gabrielič.

Kmetovalci! — Goriško kmetijsko društvo je začelo živahno delovati in v kratkem svoj delokrog čez celi slovenski del dežele raztegne; ustanovijo se podružnice, ki bodo imele namen pospeševati posamezne panoge kmetijstva; v dosego tega se napravijo trtnice, drevesnice, nasadi, kleti, sirarne in slična v dosego svojega namena potrebna podjetja.

Pri vodstvu teh se bode pa potrebovalo mnogo v kmetijstvu izučenih močij; radi tega se obrača podpisano društvo do Vas starišev s pozivom, da pošljete svoje otroke v slovensko kmetijsko šolo v Gorici, kjer začne s 6. novembrom nov dvoleten tečaj.

S tem si zagotovite kmetijsko izobraženega naslednika svojemu posestvu, ali pa zagotovite svojemu sinu stalno in dobro službo in ob enem koristite celi deželi.

Sedaj je skrajni čas za upisovanje v to za nas kmetovalce prevažno šolo; uporabite torej to ugodno priliko za svoj in za splošen blagor. Goriško kmetijsko društvo.

Calligaris oproščen. — V ponedeljek se je vršila druga razprava proti katehetu Josipu Calligarisu iz Gradišča ob Soči. Obtožen je bil neuravnih dejanj na učenkah, in pri prvi razpravi v Gorici obsojen na 5 mesecev v ječo. Kasacijska sodnija je odredila drugo razpravo. Pri drugi razpravi v ponedeljek je bil Calligaris obtožbe — oproščen! „L'Eco“ je radi tega vsa iz sebe. Imenuje Calligaris „questo zelante (unet, goreč) sacerdote“, mu čestita in vsklika: „Siamo in Austria, non in Russia!“ Da, res smo v — Avstriji!!

Smrtina kosa. — V ponedeljek je umrla v Biljah v visoki starosti 82 let Katarina Saunig, rojena Peric, mati g. Ignacija Sauniga, trgovca v Gorici. Naše sožalje!

Umrla je v Kobljeglavi na Krasu 18 let stara hčerka g. Jos. Pipana, po imenu Rozalija.

Prepoved se baje fotografirati razne točke bohinjske železnice, in tudi Solkanski most s stražnicama. No, o mostu imamo že dosti fotografij.

Samomor šestosolca. — Včeraj ponoči proti tretji uri v jutro je vstal šestosolca tukajšnjega gimnazija G. Vischer v svojem stanovanju v ulici Ponte nuovo št. 11., je odprlo okno ter skočil skozi okno na cesto iz prvega nadstropja. Dijak, njegov sošolec, ki biva v isti sobi, ni slišal nič, pač pa njegov gospodar Forcessin, ki je vstal ter šel gledat na cesto, kaj se je zgodilo. Vischerju se pri padcu ni zgodilo nič hudega. Ko je prišel gospodar na cesto, ga je silil, naj gre hitro nazaj v stanovanje, ali „dijak ni hotel iti. Šele čez čas ga je pomiril, bil je ves razburjen revež, in nato je šel v sobo. Sli so klicati dr. Bresca, ali med odsotnostjo gospodarjevo je skočil Vischer zopet s postelje ter tekkel v sami nočni srajci v kuhinjo, zgrabil velik nož, s katerim režejo meso, ter se ranil z njim v vrat; zadal si je kakih 15 ran. Forcessin in zdravnik sta ga našla v kuhinji stisnena med mizo in omarjo pokoncu v krvi mrtvega. Truplo so prenesli v mrtvašnico. Smrt so naznanili hitro starišem, ki probivajo v Opatiji. Oče je stotnik v pokoj. Vischer je bil dober dijak ali bolan: nevrasteničen. V zadnjem času ga je mučila misel, da znoril, in to je gnalo 18-letnega mladeniča v smrt.

Telovadno društvo „Prvaški Sokol“ bode imelo dne 28. t. m. izvanredni občni zbor ob 7. uri zvečer.

Na Solkanski cesti so nabili 4 „rekrute“, ko so prihajali v mesto, da odidejo k vojakom, nekega M. Vekijeta, ki je naznanil to policiji. Policija je zaslislala one 4 rekrute.

Pretep. — V gostilni Fr. Pavletičeve v ulici Vetturini so napadli 4 „Goričani“ nekega Blaža Kiklja s Štajerskega, ker so tolmačili njegove besede, ko so se ponudili za igro na kroglice, za razžaljive. Ranili so ga na levi roki ter opraskali po vratu. Šel se je zdraviti v bolnišnico. Napadalec je zaslislala policija Pišejo se: Al. Cecuta, V. Stanič, Iv. Bulvov, F. Zorzenon.

Ukradla bankovec za 100 K. — 14-letna Marija Faganel je ukradla v ulici Sv. Mavra C. Pavšičevi 100 K ter potem živela prijetno nekaj uric s svojim ljubčkom, kateremu je dala denar. Ta ji je kupil uro za 10 K, ji dal 34 K, drugo je obdržal sam ter si kupil novo obleko. Faganelovo so prijeli, fantiča pa še iščejo. Posebno treba omeniti, da je imela Pavšičeva shranjen stotak pod streho za tramom!

Obsojen laški delavec. — Pred tukajšnjo okrožno sodnijo so obsodili Jos. Dalla Porta, 23 letnega Laha iz kraljestva, ker je težko poškodoval Mat. Murovca iz Sv. Lucije, na 4 mesece težke ječe s postom.

V pijanosti. — Neki Karol Kranjec je prišel pijan domov v ulico Bosco 17. ter začel pretepati svojo ženo, poškodoval je mobilje ter grozil vsem, da jih umori. Potem se je pa mož potolžil ter šel z ženo in sinčkom v neko kavarno, kjer pa ga je prijela policija.

Na 7 dnij zapora so kaznovali na tukajšnji policiji 16 letno Amalijo Pik radi vlačugarstva.

Ukradeno kolo. — Iz veže deželnega odbora je ukradel v petek doslej še neznan tat lep, dober bicikelj „Puch“. Kolo je last dežel. uradnika g. Kalina.

Obsojen olgan. — Cigan Franc Hudorovič je bil obsojen pred tukajšnjo okrožno sodnijo na 8 mesecev v ječo, ker je osleparil B. Belingarja iz Grgarja za konja vrednega 300 K in Fr. Pavšiča za 50 K.

Padel je z voza 58-letni Jos. Tomažincič iz Brume, in sicer ko je peljal s kolodvora v Zagraju les; padel je tako nesrečno, da si je pretresel možgane, in ko so ga prenesli domov, je umrl.

Razgled po svetu.

Ogrska kriza. — Danes ima iziti cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim je Fejervary imenovan zopet ministerskim predsednikom. Fejervaryeva volilna reforma bo splošna ali po pluralnem sistemu. Volilno pravico ima vsak polnoletni državljani; kdor izkaže gotovo premoženje ali je absolviral kako srednjo šolo, bo imel dva glasu. Zemljiški posestniki bodo imeli tako največ moči v novem parlamentu. Cesar se je odločil za ta načrt, češ, da se mora državna naslanjati na srednji stan.

Moravski deželni zbor. — Moravski deželni zbor je bil odprt 16. t. m. z nemškim in češkim nagovorom deželnega glavarja in namestnika. Seja je bila mirna. Med došlimi vlogami se nahaja nujni predlog dra. Fuxa glede spremembe volilnega in deželnega reda in o ustvaritvi zakona o narodnih kurijah ter o ločitvi deželnega odbora v nacionalni kuriji; nadalje nujni predlog glede podržavljenja mestne policije v Brnu.

Grozna smrt. — Dva vlaka šla čez človeško truplo. — Po polnoči v poned. so našli na progi železnice Trst-Poreč, in sicer pod škedenjskim hribom, kose razmesarjenega človeškega trupla, ki so bili razstreseni za kakih 80 metrov na daleč ob železničnem tiru. V nekaterih krajih so bili kar kupi popolnoma zmečkanega mesa. Bila je takoj obveščena tržaška redarstvena oblast, ki je takoj poskrbela, da je šla na mesto nesreče sodna komisija. Sodna komisija je dognala, da je vlak, ki odhaja v Poreč s postaje sv. Andrej ob 7. uri in četrt, na prehodu čez progo blizu plavža povozil 90 letnega Ivana Habe, doma iz Logatca, ki je bil čuvaj tam blizu nahajajočega se lesnega skladišča gospoda Mosconi. A dognalo se je tudi, da je šel čez že povozeno truplo tudi vlak, ki prihaja iz Poreča v Trst ob 10. uri in 7 minut. Kolikor kosov trupla nesrečnega pokojnega starca je bilo mogoče pobrati, te so zložili skupaj ter jih nesli na pokopališče pri sv. Ani. Seveda se je takoj uvedla preiskava, kdo da je odgovoren za to nesrečo.

Umoril svojo ženo pred sodnijo. — V Curihu je zabodel mesar Reichenberger svojo ženo pred sodniki pri razpravi glede ločitve.

Norveški državni svet je sklenil v petek načeloma, da ostane Norveška svobodna monarhija.

Umor in samomor radi obsodbe. — V Bojci, občina Sovodnje v okraju Št. Peter v Benečiji, je gojil Anton Kromanec (2) jezo na Alojzija Kromanca, ker je bil obsojen pred sodnijo v Čedadu na ovadbo tega. Večkrat mu je pretel, 16. t. m. pa ga je povabil k sebi ter ustrelil v prsi. Alojzij je bežal ter klical na pomoč. Ko so ga pripeljali domov, je padel ter umrl. Anton K. se je zaklenil v svojo sobo, in ko je slišal, da se bližajo ljudje, se je ustrelil v sence.

Komura v Tokiju. — Mirovni komisar baron Komura je 16. t. m. došel v Tokijo. Na kolodvoru so ga sprejeli samo uradniki. Ulice so stražile čete, orožništvo in policija.

Povelje japonskega vojnega ministra. — Vojni minister je na vse armade izdal povelje, v katerem prepoveduje vsako kritiko o mirovnihi pogojih, ker je odločitev o vojni in miru popolnoma odvisna od vladarja.

V pomoč proti Poljakom. — Listi poročajo, da so letos Rusija, Avstrija in Nemčija podpisale pogodbo, po kateri sta Avstrija in Nemčija obvezani v slučaju revolucije na Ruskem-Poljskem poslati Rusiji na pomoč vsaka eno divizijo.

Kongres jugoslovanskih častnikov se bo vršil dne 20. in 21. nov. t. l., kakor se poroča iz Belegrada.

Izpraznjenje Mandžurije. — Iz Tokija je došel na glavni tabor ukaz, da se začne 16. t. m. z izpraznjevanjem Mandžurije. Trajalo bo to kakih 6 tednov.

Papež proti glagolci. — Kakor poročajo listi iz Italije, je papež ves iz sebe, ker se nekateri dalmatinski duhovniki ne pokorijo kar slepo njegovim odredbam proti glagolci. Baje izda papež nov ukaz, in listi trdijo, da ga bo pri gonji proti glagolci izdatno podpiral slavna avstrijska vlada.

Obsojen na vislico. — Pred porotniki v Rovinju je bil obsojen včeraj na vislico A. Marconi, 29 let star, ker je zaklal svojega tasta, ki mu ni hotel odstopiti neke njive.

Razčrtenje luke v Metkoviću. — Po nalogu trgovskega ministerstva in pomorske oblasti v Trstu se prične v kratkem z izkopavanjem in urejevanjem luke v Metkoviću. V Opuznu se je nabralo toliko peska, da ladjam ter v obče plovbi preti škoda.

Največji nemški vojak je letos za telesno stotnijo asentirani novinec Jos. Schippers. Mladenč meri 2 m 39 cm.

Dalmatinski deželni zbor je bil odprt 15. t. m. Namestnik Nardelli je izjavil, da se hoče z vso močjo potruditi za poboljšanje materialnih in moralnih odnosov rodne mu zemlje dalmatinske. Osnova za uvedbo hrvatskega jezika v državne urade je dogotovljena ter pride kmalu v zboru na dnevni red. Biankini je interpeliral glede nemirov na bojni ladiji „Panter“, na katerem je okoli 100 Dalmatincev.

V Rabi je bilo obsojenih 5 vojakov v 30 dnevni zapor v vojašnici, ker so peli Košutovo himno. Neko drugo poročilo pa trdi, da je bilo kaznovanih 18 vojakov.

da bi bil mogel storiti to, bi bil moral poizvedovati po materi, to bi bilo vzbudilo pozornost, in posledica tega bi bilo morda, da bi bil prišel v roke justici. Umreti nisem hotel, živeti sem hotel za svojo svakinjo, v svojem maščevanju sem hotel biti zmagovalen, in končno je bilo morda zgolj čisto priprosto veselje do življenja, ki mi je odsvetovalo vsako dotiko z justico. O, jaz nisem vrl človek, kakor je bil moj ubogi brat.“

Bertuccio si zakrije obraz z rokami, in Monte-Cristo vpre vanj dolg pogled, ki si ga je težko razlagati.

Ko mine še trenotek molka, še slavnostnejšega vsled kraja in časa, pravi grof z melanholičnim glasom:

„V dostojen zaključek tega govora, gospod Bertuccio, na katerega se ne vrneva nikdar več, čujte še besede, katere je rekel v moji prisotnosti večkrat abbé Busoni: Za vsako nesrečo sta dve zdravili, namreč čas in molčečnost. Zdaj, Bertuccio, me pustite nekaj časa v tem vrtu samega. Kar vzbudi v vas, ki ste igrali glavno ulogo tega strašnega prizora, bolesten nemir, to bode vplivalo na me pomirljivo in mi še zviša vrednost te hiše. Drevesa, gospod Bertuccio, nam ugajajo samo zato, ker dajajo senco, in senca ugaja meni le zato, ker je polna sanj in vizij. Tu sem si kupil vrt, o katerem sem si mislil, da mi bode samo kos zemlje, obdan z zidovi; toda nikakor ta ograjeni kos zemlje je postal naenkrat vrt, v katerem prebivajo prikazni, o katerih ne stoji v kupni pogodbi ničesar. Jaz ljubim prikazni in sem prepričan, da mrtveci v šest tisoč letih niso napravili toliko hudega, kakor živi v enem dnevu. Pojdite torej notri, Bertuccio, in spite mirno. Če vam vaš izpovednik pred vašo smrtjo ne bode tako milostljiv kakor vam je bil abbé Busoni, dajte poklicati mene, če bom še živel, in jaz najdem besede, ki vas sladko zazibljejo v spanje, iz katerega se zbudite šele v večnosti.“

Bertuccio se grofu spoštljivo pokloni, vzdihne in odide. Monte-Cristo ostane sam; in stopivši korak naprej, zamrmra:

„Tu pri platani je grob, kamor je bilo položeno malo dete; tu doli mala vrata, skozi katera se je prišlo v vrt; v tem kotu skrivne stopnice, ki so vodile v spalnico. Mislim, da mi vsega tega ni treba zabilježiti v svojo bilježnico, kajti tu pred mojim očmi, okoli mene, pod mojimi nogami leži živ načrt.“

In grof gre še enkrat po vrtu ter se vrne nato k svojemu vozu. Bertuccio, ki ga vidi zamišljenega, sede molče na prostor poleg kočijaža.

Voz krene proti Parisu.

Še isti večer si ogleda takoj po svojem prihodu grof Monte-Cristo hišo na Elizejskih poljih od jednega konca do drugega, kakor bi bil storil lahko le mož, ki jo je poznal že več let. Dasi je šel sam naprej, ni odprl nobenih napačnih vrat, ni krenil po nobenih stopnicah ali hodniku, kateri niso vodili baš tja, kamor je hotel priti. Ali ga je spremljal pri tem nočnem ogledovanju. Grof da Bertucciu več naročil glede olupljanja hiše in glede novega pohištva, ter pravi nato, pogledavši na svojo uro, pazljivemu Nubijcu:

„Pol dvanajstih je, Haydée mora priti zdaj kmalu. Ali so francoske žene obveščene?“

Ali iztegne svojo roko proti sobam, določenim za lepo Grkinjo, ki so bile skrite tako, da je bilo treba samo spustiti neki zastor, in tujec je lahko preiskal celo hišo, ne da bi slutil, da so tu še jeden salon in dve objudeni sobi; Ali torej iztegne roko, kakor že rečeno, proti tem sobam, pokaže s prsti svoje levice številko tri, dene glavo v dlan iste roke, zapre oči in se napravi, kakor da spi.

„O,“ pravi Monte-Cristo, navajen tega jezika, „tri so, ki čakajo v spalnici, ali ni res?“

Ali priklama z glavo.

„Madame bode nočjo gotovo trudna in bode gotovo želela spati,“ nadaljuje Monte-Cristo. „Da je torej nihče ne ogovori! Njena francoske ženske naj jo pozdravijo molče in naj

se nato umaknejo. Ti skrbni zato, da njena grška služabnica ne bode govorila s Francozinjami.“

Ali se priklone.

Kmalu se začuje vratarjev glas; mrežasta vrata se odpro, voz pridrdra na dvorišče in obstane pred vrati. Grof odide doli, vrata kotije so že odprta. Grof poda roko mladi ženi, zaviti v zelen svilnat plašč, vezan z zlatom, ki ji je pokrival celo glavo.

Mlada žena prime podano ji roko, jo poljubi s spoštljivo nežnostjo, in nato spregovorita nekaj besed, katere govori žena z nežnostjo, grof z rahlo častitljivostjo v onem sladko zvonenem jeziku, katerega je položil stari Homer v usta svojim bogovom.

Nato odide mlada žena, ki ji gre svetiti Ali z roznato barvano bakljo in ki ni bila nobena druga kakor lepa Grkinja, Monte-Cristova spremljevalka v Italiji, v svoje sobe, grof pa se umakne v paviljon, katerega je izbral za se.

Pol ure po polnoči so ugasnile vse luči v hiši, in lahko je bilo misliti, da spe vsi njeni prebivalci.

VIII.

Neomejen kredit.

Prihodnji dan proti drugi uri popoldne obstane pred hišo grofa Monte-Crista kaleša z dvema krasnima angleškima konjema. Mož v modrem fraku s svilenimi gumbi iste barve, v belem telovniku, na katerem je visela velikanska zlata verižica, in v hlačah orehove barve, mož, katerega lasje so bili tako črni in so segali tako tesno do obrvi, da bi jih bil človek smatral najraje za ponarejene, kajti tako malo so se strinjali z gubami obraza, katerih ni bilo mogoče zakriti, mož končno, ki je bil star petinštirideset let in bi se bil rad kazal štiridesetletnega, pomoli svojo glavo skozi okno voza, na katerega vratih je bila naslikana baronska krona, ter pošlje svojega grooma vprašat k vratarju, če je grof Monte-Cristo doma.

Slovensko akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju je priredilo v ponedeljek dne 16. oktobra t. l. prvoletniški večer v restavraciji „zum grünen Tor“, VII. Lerchenfelderstr. 14, v petek dne 20. oktobra pa priredi svoj I. redni obč. zbor v restavraciji „Matalony“, I. Landesgerichtsstrasse.

Za splošno in jednako volilno pravico so „manifestirali“ v nedeljo v Ljubljani soc. demokratje v družbi s klerikalci. Kakih 400 oseb je šlo po mestu Soc. demokratje so manifestirali iz prepričanja, o tem ne dvomimo, klerikalci pa, ker so jim ukazali njihovi generali, ker jim tako kaže! Da na shodu v „Nar. d.“ ni manjkalo običajnega udrihanja, ni treba niti omenjati.

Rusko-japonska mirovna pogodba podpisana. — Dne 14. t. m. sta naznanili ruska in japonska vlada v Washington, da sta cesarja, ruski in japonski, podpisala mirovno pogodbo. S tem je vojna uradno končana.

V Petrogradu je pri pogrebu kneza Trubeckega med velikansko množico počil strel iz revolverja. Orožniki in kozaki so se zapodili med ljudi in jih začeli razganjati. Množica je nato na Nevskem prospektu burno demonstrirala, razvili so tudi več rdečih zastav.

Književnost.

„Naš Dom“. — Zbirka povesti, pesmi in narodnega blaga, zanimivosti itd. V. zvezek. V Celju leta 1905. Izdala in založila „Zvezna trgovina“. Cena 50 vin., po pošti 10 v več.

Inkvizicija.

Nap'sal grof Hoensbroech.

(Dalje.)

Inkvizitorji so sprejemali tudi plačilo. To nam potrjuje rokopis iz 13. stoletja, ki se nahaja v mestni knjižnici v Clermontu. Dominikanci in frančiškani so obogateli s pomočjo inkvizicije, dokler je bila v njihovih rokah.

Zlasti so vredni spomina inkvizicijski zapori, v katerih je tičalo na stotine tisoč ljudi. Neki Francoz, ki je sedel dve leti v inkvizicijskem zaporu v Goi, piše: „Ječa obstoji iz dveh prostorov. Jedna je v dolnjem delu za moške, druga v gorenjem za ženske. Vsaka je 40 stopinj dolga, 15 stopinj široka. V tem prostoru je bilo nas 40. Za opravljanje naravnih potreb je v sredi luknja, v katero smo spuščali vodo; za drugo telesno potrebo je bilo korito, katero so izpraznjevali dvakrat na teden. Iz ženske ječe je kapljala skozi strop urin v našo ječo.“

Dne 21. maja 1596. je predložil španski „veliki odbor“ kralju Karolu II. tako-le poročilo: Strah, ki ga zadaje sam pomislek na ječo svete inkvizicije, je tako velik, da se je neka gospa v Granadi leta 1682., ko so jo hoteli prijeti uradniki inkvizicije, da uteče zaporu, vrgla skozi okno ter si zlomila obe nogi. Smrt se ji je zdelala manj strašna nego če pade v roko svete inkvizicije.

Med tem opazuje ta mož z malenkostno, skoro nesramnosti slično pozornostjo zunanost hiše, del vrta, ki ga je bilo mogoče videti, in živreje nekaterih odhajajočih in prihajajočih slug. Oko tega moža je bilo živahno, toda bolj zvijačno nego duhovito. Njegove ustnice so bile tako tenke, da so bile vzbočene na notri mest. Širokost njegovih podočnic, štrlečih iz obraza, nemotljivo znamenje zvijačnosti, potlačeno čelo, debeli zadnji del glave, ki je segal daleč preko velikih, nič manj nego aristokratskih ušes, vse to je delalo fiziognomijo tega obraza tako, da se je je moral vsak fiziognom vstrašiti; a množica ga je občudovala zaradi njegovih krasnih konj, zaradi izvanredno velikega demanta, katerega je nosil v srajčnem gumbu, in zaradi rudečega traku v njegovi gumbnici.

Groom potrka na vratarjevo okno in vpraša:

„Ali stanuje tukaj gospod grof Monte Cristo?“

„Njegova Ekscelenca stanuje tukaj,“ odvrne vratar; „toda...“

Ozre se vprašujoče v Alija.

„Toda?“ vpraša groom.

Ali odmaje z glavo.

„Toda z Ekskelenco danes ni možno govoriti,“ odvrne vratar.

V tem slučaju je tukaj posetnica mojega gospoda, gospoda barona Danglera. Izročite mu jo in povejte mu, da je moj gospod, ko se je peljal v zbornico, napravil ovinek, da bi ga imel čast videti.“

„Jaz z Njegovo Ekskelenco ne govorim,“ odvrne vratar; „komornik opravi to.“

Groom se vrne k vozu.

„Torej?“ vpraša Dangler.

Deček, ki se je sramoval poduka, katerega je dobil, ponovi svojemu gospodu vratarjev odgovor.

„O,“ pravi ta, „torej je to princ, ta gospod, ki ga imenujejo in s katerim sme govoriti samo njegov komornik. Naj

Moliter piše o inkvizicijski ječi v Carcassoni: „Vsaka beseda je le publika fraza proti temu, kar se tam vidi. Ali je bila večja kažen smrt ali zapor na takem mestu? O tem se more dvomiti. Zaprti brez zraka, brez svetlobe, prikovan na zid, noge ukovane v verige, so propadali malo po malo. Tam je umrl tudi Bernhard Delicieux; proti njemu se je postopalo na izrečni ukaz papeža Ivana XXII. z vso strogostjo inkvizicije, česar se niso upali storiti niti sami dominikanci, ki so mu bili najhujši neprijatelji. Star je bil, zato je kmalu umrl.“

V ostalem pa če je bil mlad ali star, kdor je stopil v to ječo, je moral takoj misliti na smrt. Tam živeti je bilo nemogoče; umirali so poprej, nego so sami mislili. Tolažilo jih je, ker so žrtve molčale. Zgodilo pa se je, da je prenehal molk, takrat je običajno nastal skandal, kakršnega ni slutila niti sama inkvizicija. Nesrečniki, ki so tam tičali, so klicali tako glasno, da se jim je moralo odzvati samo papeštvo. Leta 1306. sta prišla v Carcassono dva kardinala; dala sta si odpreti ječo. Zgrazala sta se nad tem, kar sta videla. To moremo zaključiti iz odredb, katere so izdali po tem.“

Karol Krauss, katoliški duhovnik nameščen v deželni zaporih v Freiburgu, opisuje inkvizicijske ječe tako-le: „Vsak jetnik dobiva dva vrča za vodo, jeden za pranje, drugi za čiščenje, žimnico za spanje, ter posodo za telesno potrebo, ki se izprazni vsake štiri dni. V ječi je predpisan popoln molk. Kdor je ječal ali Boga na pomoč klical, tega so nadzorniki tepli brez usmiljenja; celo radi kašlja so pretepali kaznjence. Za vrževanje kaznjencev se je plačalo čuvaju na dan za osebo 8 pfenigov (v ječah v Carcassoni). Hrana je bila tako slaba, da je sam papež Gregor IX. opomnil inkvizitorje, naj pazijo, da kaznjenci ne umrjejo gladi. Inkvizicijske ječe v južni Francoski so bile večinoma pod zemljo. Skozi luknjo v zidu so dajali jetnikom hrano, in od časa do časa čisto srajco. Prepovedano je bilo prižgati svetiljko, tako da so preživeli mnogi jetniki leta in leta v popolni temi. Knjig jim niso dajali. Pogosta posledica takega zapora je bila blaznost in samomor. Nad takimi ječami pa je stal napis: „Casa santa“ to je: „Sveta hiša.“

(Konec prih.)

„Nada“.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko je z razpisom dne 16. junija t. l. št. 7681. dovolila ustanovitev narodnega srečalnega društva „Nada“ v Ljubljani in sicer v smislu določb § 16. cesar. patenta z dne 26. novembra 1852. drž. zak. št. 253. Mestni zastop Ljubljanski in kreditna banka v Ljubljani prevzmeta po društvenih pravilih določeno upravo, nadzorstvo društva in izvrševanje namena. Srečalno društvo „Nada“ bi kupovalo srečke pri ljubljanski kreditni banki, jih pri banki deponi-

ralo in bi imela tudi banka preskrbovati vse s tem zvezane manipulacije. Občinski svet ljubljanski je v svoji izredni seji dne 14. julija soglasno in ob navdušenem pritrdjevanju sklenil, da prevzame mestna občina ljubljanska upravo zaklada, ki je po § 10. pravil narodnega srečalnega društva „Nada“ namenjen za vseučilišče v Ljubljani. Istotako je obč. svet sklenil, da prevzame občina tudi pravico, določeno jej v omenjenem paragrafu društvenih pravil, namreč: določiti, koliko se iz njega sme dovoliti vladi kot enkratni prispevek za ustanovitev vseučilišča. Vsa ostala svota pa se ima porabiti za ustanove dijakom slovenske in hrvatske narodnosti na vseučilišču v Ljubljani.

Namen društva je kupovati za doneske društvenikov take v Avstro-Ogrski dopuščene zadolžnice, ki se izžrebavajo s premijami, ter razdeljevati morebitne dobitke. Društvo je osnovano, ko se vpiše vsaj 1000 deležev po 1 K na mesec in obstoji iz toliko odsekov, kolikokrat tisoč deležev je vpisanih. Ti odseki se naznamujejo kot prvi, drugi i. t. d. odsek ter se upravljajo vsak zase popolnoma ločeno tako, da udeležniki enega ne participirajo pri dobičku ali izgubi drugega odseka. Zadnji odsek sme šteti manje ko tisoč, vendar pa ne izpod petsto deležev. Društvo začne svoje poslovanje za vse odseke obenem in sicer onega dne, kateri razglasi odbor v Ljubljanskem v uradnem listu in v slovenskih dnevnikih. Trajanje društva je določeno na pet let od dneva, katerega je začelo poslovati.

Društvenik je vsakdo, kdor vpiše vsaj jeden delež po 1 K na mesec ter se zaveže plačevati ta znesek šestdeset zaporednih mesecev. Mesečni doneski pa se smejo plačati tudi za več mesecev ali vso dobo skupaj. Društveni imetek je: gotovina, ki se je nabrala po vplačanih deležih, obrestih ali dobitkih in pa nakupljene ter ne še izžrebane premijske zadolžnice. Vsak društvenik je po razmerju vplačane, odnosno upoštevane svote lastnik vsega društvenega imetka in ima pravico do koristi, izvirajočih iz njegove uprave ter pripadajočih mu po določbah pravil.

Najmanjši izžrebani dobitki ostanejo lastnina društva; istotako vsi večji dobitki do še enkratnega zneska nakupnega kurza premijskih zadolžnic. Kar preostaja od dobitkov preko tega zneska, pripade društvenikom dotičnega odseka in zakladu za slovensko (hrvatsko) vseučilišče v Ljubljani. Ta zaklad upravlja mestna občina ljubljanska.

Do izteka petih let porabljali se bodo najmanjši dobitki in ne večjih svot do še enkratnega zneska nakupnega kurza premijskih zadolžnic v ta namen, da se nakupijo nove premijske zadolžnice. Kar preostane denarja iz večjih dobitkov, razdeli se med društvenike dotičnega odseka, ako znaša pripadajoča svota vsaj znesek 12.000 K, v nasprotnem slučaju pa se plodonosno naloži ter razdeli šele takrat, kadar z obrestmi in novimi dobitki vred doseže imenovani znesek.

Ruski pisatelji v nemščini.

Grof Lev. Tolstoj.

1. Die Kosaken.
2. Sewastopol.
3. Zwei Husaren. Erzählungen eines Markörs.
4. Geld.
5. Der Tod. — Drei Todesarten. — Der Tod des Ivan Ilitsch. — Der Leinwandmesser.
6. Albert. — Luzern. — Die Dekabristen.
7. Soldatengeschichten aus dem Kaukasus.
8. Polikuscha.
9. Unsere Armen und Elenden.
10. Die Kreutzer Sonate.
11. Herr und Knecht.
12. Die Auferstehung der Hölle.
13. Ueber Gott und Christentum. (Gedanken über Gott. — Leben und Lehre Jesu. — Wie soll man das Evangelium lesen und worin besteht sein Wesen?)
14. Die sexuelle Frage.
15. Jermak und andere Geschichten.
16. Ivan der Dummkopf.
17. Die Sklaverei unserer Zeit.
18. Grausame Genüsse.
19. Meine ersten Erinnerungen.
20. Christentum und Vaterlandsliebe.
21. Leben und Tod.
22. Stadt- und Landleben.
23. Was ist die Kunst?

Maksim Gorki.

1. Tschelkasch. — Bolesy — Lied vom Falken.
2. Blaue Funken. — Grossvater Archipp u. Ljonka.
3. Kein und Artem. — Jemeljan Pilay.
4. Ehemalige Leute.
5. Das Opfer der Langweile. — Die Sonne der Kerkerlinge — Der rote Waska.
6. Freunde. — In der Steppe u. a.
7. Malwa.
8. Sasubrina. — Ausfahrt — Das Lied vom Sturmvogel — Einmal im Herbst — Die Holzflösser.
9. Warenka Olessow.
10. Der Landstreicher.
11. Ein Verbrechen.
12. Konewalow.
13. Der rote Waska.
14. Das Ehepaar Orlow.

Anton Cehov.

1. Sünde und andere Geschichten.
2. Ein Glücklicher und andere Gesch.
3. Eine gottgefällige Anstalt.
4. Eine Kunstliebende Frau und andere Geschichten.

Vsevolod Garšin.

1. Die Bären. (ilustrovano).
2. Ein kleines Gespräch und andere Novellen.

N. M. Karamzin.

1. Paris in der Revolution.
2. Reisebriefe aus Deutschland.

Grof V. A. Sologub.

1. Die Pflegetochter.
2. Vornehme Welt.

Novo izdanje. Izvirna cena 1 marko (K 1-20). — prodaja

le po 90 vin.

Slovanska knjigarna
A. GABRŠČEK v Goirci.

torej bode, ko imr kreditno pismo za me, se bode moral že pokazati, če bode hotel imeti denarja.“

In Dangler se vrže nazaj v svoj voz ter zakliče kočijažu tako glasno, da je bilo mogoče slišati na drugem koncu ulice:

„V poslansko zbornico!“

Monte Cristo, ki so ga obvestili še pravočasno, je videl barona skozi zaluzijo svojega paviljona ter ga opazoval s pomočjo izbornega kukala z nič manjšo pozornostjo, kakor je bila ona, s katero je motril Danglera hišo, vrt in livreje.

„Gotovo je,“ pravi z gesto studa in vtakne svoje kukalo v tok iz slonove kosti, „ta mož je gnusno bitje. Kako je mogoče, da je spoznat na prvi pogled v njegovem ploščatem čelu kačo, v njegovi široki glavi jastreba in v njegovem ostrem kljunu tepca!“

„Ali!“ zakliče in vdari na bakrenast zvonec.

Ali se prikaže.

„Pokličite Bertuccio!“ pravi grof.

Isti hip vstopi Bertuccio.

„Ali Ekscelenca želi kaj od mene?“ pravi intendant.

„Da, gospod,“ pravi grof. „Ali ste videli konje, ki so stali pravkar pred mojimi vrati?“

„Gotovo, Ekscelenca, izvanredno krasni so.“

„Kako je to,“ vpraša Monte Cristo in naguba obrvi, „da sta v Parisu dva še skoro lepša konja kakor sta moja, dasi sem hotel imeti najlepše konje v celi Franciji?“

Pri nagubančenju obrvi in pretečem gospodovem glasu povese Ali glavo in prebledi.

„Ti ne moreš nič za to, dobri Ali,“ pravi grof arabsko z nežnostjo v glasu in na obrazu, „ti ne razumeš nič o angleških konjih.“

Alijev obraz se razjasni.

„Gospod grof,“ pravi Bertuccio, „konji, o katerih govorite, niso bili na prodaj.“

„Monte Cristo zmaje z rameni.

„Ali ne veste, gospod intendant,“ pravi, „da dobi človek, ki hoče plačati zadostno ceno, lahko vse?“

„Gospod Dangler je plačal za konje šestnajst tisoč frankov, gospod grof.“

„Da se mu torej dvakrat toliko; on je bankir in kot bankir ne zamudi prilike, da podvoji svoj kapital.“

„Ali govorite resno, gospod grof?“ vpraša Bertuccio.

Monte Cristo pogleda intendanta začudeno, da se drzne vprašati kaj takega.

„Danes zvečer,“ pravi, „imam napraviti neki obisk in hočem imeti vprežene v voz te konje s čisto novo opravo.“

Bertuccio se priklone in hoče oditi. Pri vratih se obrne.

„Ob kateri uri,“ vpraša, „se hočete odpraviti na ta obisk, Ekscelenca?“

„Ob petih,“ odvrne Monte Cristo.

„Ekscelenco opozarjam, da je ura že dve,“ si drzne opomniti intendant.

„Vem,“ odvrne Monte Cristo malomarno in se obrne k Aliju.

„Daj pokazati milostivi gospej vse konje, da si izbere izmed njih ona dva, ki ji najbolj ugajata, in daj jo vprašati, če hoče z menoj obedovati, v tem slučaju naj pripravijo vse pri nji. Pojdi! Ko prideš doli, naroči, naj pride k meni komornik.“

Ali konaj dobro izgine, in že vstopi komornik.

„Gospod Baptistin,“ pravi grof, „jedno leto ste pri meni v službi; to je čas, katerega (dam navadno svojim ljudem za poskušnjo. Jaz sem z vami zadovoljen.“

Baptistin se priklone.

„Gre samo za to, če ste tudi vi zadovoljni z menoj.“

„O gospod grof!“ vsklikne Baptistin.

(Dalje pride.)

Dr. DEREANI

prakt. zdravnik

naznanja, da se je z oktobrom

preselil

na Stolni (Stari) trg št. 9. I.

Zaloga muzikalij (skladb)

KNJIGARNE A. GABRŠČEK V GORICI

1. Za klavir.

Klavirska šola. Spisal Ant. Foerster. — Izvrstno delo. Slovenci naj se učé klavirja po tej slovenski šoli! — Štirje zvezki.

Cena: I. zvezek K 1-80
II. " " 1-80
III. " " 2-20
IV. " " 2-60

Album slovenskih napevov. 50 narodnih napevov za klavir. S podloženim besedilom. Priredil Fran Gerbič.

I. zvezek K 3-
II. " " 3-

Album hrvatskih napjeva. 100 hrvatskih narodnih napjeva za glasovir udesijo Slavoljub Lžičar. (Besedilo podloženo.) . . . K 3-20

Album srpskih pesama. (Album National Serb.) 100 pesmij. Za glasovir udesilo Slavoljub Lžičar. K 3-20

Album čeških narodnih pesmij. (80 pesmij.) Priredil Fr. Zahorsky. Lf 1510. K 2-

Russkija narodnja pjesni. Русскія народныя пѣсни. Album National Russe.) K 2-80

Slovenska Gerlica. Venec slovenskih pesem. — Sedem zvezkov starejših priljubljenih pesmij, prav lahko prirejenih za klavir s podloženim besedilom. — Cena 60 vin. do K 1-

FOERSTER ANTON.

Zagorska. Lahka koncertna fantazija na slovensko-narodno pesen. Op. 51. . . K 1-

HOFFMEISTER K.

Bledi spevi. Romanca. Serenada. Valček. Listek v album. Večerna pesem. Capriccio. V jeseni. Rokoko. K 2-60

Podoknica iz "Teharskih plemičev". — Transkripcija za klavir s podloženim besedilom. K 1-

Rapsodija na slovenske narodne pesni. Op. 4. K 0-80

Scherzo, Intermezzo in Valček. — Op. 6. K 2-60

J. IPAVIC.

"Mužiček". Enojevska pantomina. — Osebe: Pierrot, Pierrette, Colombine, njuna

2. Gosli in klavir.

FRANJO KREŽMA.

Moje sanje. Romanca za gosli s spremljevanjem klavirja. K 0-40

MOSZKOWSKI MORIC.

Španski plesi. Op. 12. Prs 2167. K 3-60

Poljski narodni plesi. Op. 55. Prs 2905. K 2-60

NOVÁČEK OTOKAR.

Perpetuum mobile. Prs 2786. K 2-

3. Za citre.

Poduk v igranju na citrah. Sestavil Fran Sal. Koželjski. I. zvezek . . . K 3-
II. " " 3-
III. " " 2-60

(Izvrstna šola za citre. Že v I. zvezku so lahke narodne pesmi. V vseh treh zvezkih je že lepa zbirka narodnih in umetnih pesmij.)

Slovenski citrar. Zbirka kompozicij in prevodov za citre.

Št. 1. Pozdrav slovenskim citrarjem. Zložil Jos. Mešiček. K 0-80

Št. 2. "Na vasi". Fantazija po motivih narodnih pesmij. Zložil Fr. S. Koželjski. K 0-90

Zbirka slovenskih narodnih pesmij. Sestavil J. Petritz. I. zvezek: Po jezéru. — Slovensko dekle. — Žalovanje. — Metuljček. — Moč. Ljubezni — Bela Ljubljana. — Staršev

hči, Harlekin, mlade deklice, Colombine prijateljice. K 5-

VIKTOR PARMA.

Bela Ljubljana. Valček po slovanskih napevih. K 2-40

Mladi vojaki. Koračnica po besedah Jos. Stritarja. (S petjem ad libitum. Besedilo podloženo.) K 1-20

Pozdrav Gorenjskej. Valček po slovanskih napevih. K 2-

Slovanske cvetke. Potpourri po slovanskih napevih. K 3-

Triglavske rože. Valček po slovanskih napevih. K 2-50

P. HUGOLIN SATTNER.

Kje so moje rožice. — Fantazija za klavir. K 0-60

VOLARIČ HRABROSLAV.

Pozdrav iz daljave. — Parafraza. Op. 2. K 0-80

Zvezdica. Polka-mazurka. Op. 9. K 0-90

FR. CHOPIN.

Chopin-Album. — No. I. . . . K 1-60

Valses pour Piano " II. . . . " 1-60

Mazurkas " " 2-

Nocturnes " " 2-20

Sonate. (C-mol, B-mol, H-mol.) " 2-20

Mazurkas. 51 mazurk. Ps 1902. " 3-20

Posamični kosi: Op. 9, 17, 26, 35, 40, 64 po 20 vin.

Op. 18, 29, 31, 34, 38 40 "

ČAJKOVSKIJ P.

Morceaux célèbres pour Piano. Lf 1895. — (17 slovečih skladb.) . . . K 2-60

LEŠETICKI TEODOR.

Mazurke. Op. 24. K 2-

MOSZKOWSKI MORIC.

Poljski narodni plesi. Op. 55. K 2-

Španski plesi. Op. 12. K 3-60

ŠARWENKA KSAVER.

Poljski plesi. Op. 40. K 2-

JOS. PAUKNER.

České Album. 20 transkripcij na češke pesmi. — Lf 1569. K 2-60

ANT. RUBINSTEIN.

Sonata. Op. 13. v G-dur. Prs 1338. K 2-60

WIENIAWSKI HENRIK.

Souvenir de Moscou. — Op. 6. Lf 1928. K 2-20

Polonaise de Concert. — Op. 2. Lf 1199. K 2-604. . .

ljubezen. — Zibka Save. — Pobič sem star šele 18 let. — Domovini. K 1-20

II. zvezek: Zadovoljnost. — Zadovoljna nedolžnost. — Gozdič je že zelen. — Molitev. — Kimovec. — Vse mine. — Tiha luna. — Zjutraj. — Ptica v logu. — Dolenjska. K 1-20

III. zvezek: Hribček. — Škrjanček poje, žvrgoli. — Mila lunica. — Ljub'ca moja, kaj si st' rila? — Bleško jezero. — Kol' kor kapljic, tol' ko let! — Oj ta soldaški boben. — Bratci veseli vsi. — Veselja dom. — Pobratimija. K 1-20

Venec slovenskih pesmij. Za citre sestavil Jos. Mešiček. Drugi natis. . . K 1-40

Mladi vojaki. Koračnica. Zložil Viktor Parma. Za citre (s petjem ad libitum) priredil C. Enslein. K 1-

Buri pridejo. Koračnica. Zložil Jos. Skorpnik. K 1-

Batist Bilro in Mosetig
za ovijanje, ovitki Pres-
nitz za bolnike, torbe
za led, termofor za
ogrevanje, žepna lekar-
na, irigatorji za poto-
vanje, priprava za ogre-
vanje trebuha.

V Gorici:

Tekališče Jos. Verdi 45.

M. GÁL

Centrala:

U Trstu, Corso 4.

Irigatorji od K 2-50 dalje.
Inhalatorji, klisteri vseh
vrst, brizgalke za prah,
umivalnik za želodec,
scalniki, ponočne posode,
klisopumpe, mlečne
pumpe, cizki, umivalniki
„Ladys Friend“.

Jurist,

vešč slovenske in nemške stenografije

išče službe

najraje v odvetniški pisarni.

Ponudbe uljudno prosi do 20. okto-
bra na naslov: **Rado Novak**, Dunaj XVIII.
Zimmermannsgasse 24 I/7.

A. vd. Berini - Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

rajinjših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K — 56, — 64, — 72, — 80, — 88,
— 96, 1-12, 1-20, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2-

Na debelo cene ugodne.

Poslaja poštnino prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do
popolne vporabe olja; po vporabi se apert zamenja s polno

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Spretno

krojaške pomočnike

sprejme takoj

Valentin Jug

krojaški mojster v Solkanu.

„Narodni kolek“

koleke, poštne znamke in vse
poštne vrednostnice prodaja

knjigarna

A. GABRŠČEK.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe oboje
spola za pletenje na našem
stroju. Lahko in hitro delo
skozi celo leto. Ni treba
nobenih znanostij. Se ne
gleda na oddaljenost in delo
prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za
pletenje **Tomaž H. Whittick & Co** — Praga
trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campa-
nile 13-434.

Največja zaloga slik

v modernih in antiknih okvirjih, — umetniške
vrednosti. — Slike prvih slovanskih slikarjev.
— Nabožne slike slovečih slikarjev. — fran-
coske, angleške in amerikske gravure velike
umetniške vrednosti v okvirjih po želji
odjemnikov.

Razstava slik v I. nadstropju, v
prostorih tiskarne.

Knjigarna in trgovina z umetninami

A. Gabršček v Gorici.

V zalogi ima tudi razne kamnite lošče
umivalnike za kuhinje, žlebe itd.

F. Podberšič,

avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.

— Priporoča —

se slavnemu občinstvu za bližajoči se vseh vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostitih ali finih
iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 K in više.

Jutri žrebanje

19. oktobra 1905.

Glavni dobitok

kron — 30.000 — kron

Srečke za vdove in sirote a 1 K

se dobivajo v vseh menjalnicah, c. kr. tobakarnah in loterijah
kakor tudi v menjalnici akelske družbe „Merkur“, Dunaj I.
in v podružnicah iste.

C. kr. krojaški kroji, vsakteremu razumljivi, raznih velikosti. Cena za celo obleko 18 K, samo telovnik in jopa 10 K.

M. POVERAJ

v Gorici, na Travniku.

Vojaška in uradniška krojačnica. Trgovina z manufakturnim blagom in gotovih oblek. Nizke cene brez konkurence. Vse priprave za vojaštvo. Častniške in uradniške uniforme z orožjem.

Prva konsumna zaloga olja

Henrik Curiel

Tekališče Jos. Verdi 42. GORICA Tekališče Jos. Verdi 42.

Specialiteta oljkega olja

Jedino olje

po 28 kr.

Srednje vrste à 32 kr. liter	
fine	36
iz Istre	40
Corfu	48
Bari	56
Molfette	64
Provence	72
Monte	
S. Angelo	80
Luke	96

Sprejemajo se naročila v posodah od 5, 10, 15 litrov, katere se prepusti stranki, dokler jih rabi.

Brezplačno pošiljanje na dom.

Mehanična delavnica

z električno gonilno silo

Fran Lipizer v Gorici

Semeniška ulica št. 14.

Popravlja bicikle, motocikle, vodne in plinove vpe-ljave, električne zvonce.

Izvršuje električne vpeljave itd. po zmernih cenah.

Popravlja kmetijske stroje.

Izvršuje tudi strgarska dela v železu.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

priporočata svojo

zalogo šivalnih strojev

raznih sistemov,

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec Raštelja št. 4 sprejema vsako popravo šivalnih strojev, dvo-koles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in po-prave jamčiva od 5-10 let.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Glus. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške pince, potlice itd.

Gorica ♦ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj«-pivo.

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Praščík,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

Jan. Jax & sin

Ljubljana - Dunajska cesta št. 17. - Ljubljana

priporoča

pisalni stroj „Adler“

kateri ima razločno pisavo, je jako jednostaven, rpežen, po ceni ter pisalni stroj prve vrste za urade, notarje, odvetnike, trgovce i. t. d.

— Zahtevajte cenike in opise. —

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

V svojem „Trgovskem Domu.“

TELEFON ŠT. 80.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje, stalno naložene najmanj na jedno leto, po dogovoru — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez iz gube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje avružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 200 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. decembra 1904:

Deleži: a) podpisani	K 1.058.400
b) vplačani	319.684
Dana posejila	1.909.302
Vloge	1.991.340

Ako hočete zares

kupiti, vedno solidno in lepo blago po primerno nizkih cenah in se ne pustiti samo radi nizkih cen slepiti, Vam morem s prepričanjem zagotoviti, da se blagovolite obrniti zaupno, v Vašo popolno zadovoljnost, ob vsaki potrebi do domače tvrčke

J. ZORNIK - Gorica

sedaj Gosposka ulica štv. 10.

ki nudi največjo zalogo vedno zadnjih novosti krasnih okraskov za obleke perila in ovratnice za gospode, solnčnikov, dežnikov, svil, modercev, predpasnikov, pasov itd.

— Zaloga vseh potrebščin za g. šivilje in krojače. —

„Goriško vinarsko društvo“

(vpisana zadruga z omejeno zavezo)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

z Brd, z Vipavskega in Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje.

Uzorke vin pošilja na zahtevo. Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva: Gorica, ulica Barzellini 22.

— Zahtevajte pri nakupu —

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je ————— zjamčeno čisto ————— in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljive milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad imo „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Georg Schicht Aussig n. E. — Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!

— Zastopnik: Umberto Bozzini - Gorica, Magistratna ulica. — Dobiva se povsod!